

Embedets Forretninger, saa er det en Selvfølge, at disse Forretninger maa følge med. Det er imidlertid i de færreste Tilfælde, at noget Saadant finder Sted, hvorimod Reglen er den, at Forretningerne midlertidig besørjes af de nærmest tilgrændende Præster, og under saadanne Forhold maa jeg anse det for ganske ønskeligt, om ikke nødvendigt, at der er en udtrykkelig Bestemmelse om, hvem der skal være Formand i Skolekommisjonen, da ialfald en saadan Berling, om den ogsaa kunde lade sig gjøre, ikke kunde være til Gavn for Kommisjonen. Hvilket af disse Forslag, man nu vil følge, er jo for saavidt mindre væsentligt, men jeg kan ikke negte, at det forekommer mig simplest, naturligt og lettest for disse Undtagelsestilfældes Skyld at lade det være en bestemt Regel, nemlig den, der er foreslaaet i Underændringsforslaget, at Sogneraadets Formand da indtræder midlertidig som Formand i Skolekommisjonen. — Der er fremkommet endel Bemærkninger med Hensyn til enkelte Punkter af Lovforslagets Bestemmelser, som den ærede Ordfører jo vistnok selv vil omtale, og som jeg efter min hele Stilling til Lovforslaget og Opfattelse af Forslaget ikke har nogen stærkt Opfordring til at gaa ind paa. Jeg antager imidlertid dert at være enig med den ærede Ordfører, at han ikke ønsker altfor mange Forandringer i Lovforslaget. Der er jo enkelte Punkter, som vel kunne trænge til en noget forandret Redaktion. Saaledes kan jeg efter hvad jeg allerede før yttrede, ikke Andet end føle en Tilfredsstillelse ved, at enkelte ærede Medlemmer have ment, at det med Hensyn til Censuren er det Naturlige, at den vedbliver at være hos Skolekommisjonen. Derimod er der fremkommet et Par andre Spørgsmaal, som jeg synes, at der ikke er nogen synderlig Opfordring til at komme ind paa under denne Sag, og som jeg ikke kan anse det for ønskeligt at saa bragt ind, saa meget mere som de kunne give Anledning til nye Forslag — denne Forbund er jo frugtbar, og man kunde saa Sæden til at vore hurtigere der, end man kunde ønske det. Hvad endelig den ærede sidste Talers Ytringer angaar, skal jeg blot bemærke, at naar en Sag i sin Tid er afgjort af Rancelliet ifølge den

Myndighed, dette havde, saa maa Afgjørelsen betragtes lige med en Lovbestemmelse. Rigtigstnok er jo denne Tid forbi, og Rancelliet er en Grindring fra gamle Dage; men de Bestemmelser, der ere givne og have Kraft, staa der nu engang. Naar imidlertid en Bestemmelse tillige har den Fordel, som det forekommer mig, at det ærede Medlem mente om den Bestemmelse, at Skolelærerne foretage Examinationen, at den er gaaet over i den almindelige Bevidsthed, saa synes det mig at være af de gode Rancelliskrivelser. Jeg finder det ogsaa ganske naturligt, at Lærerne foretage Examinationen. Vi have jo ved flere andre Sager Leilighed til at komme tilbage til dette samme Spørgsmaal om Examinationen og Censuren paa de forskjellige høiere Trin; men paa dette Trin forekommer det mig rigtigstnok at være det Naturligste af Verden, at det er Læreren selv, som kommer til at examinere, medens selvfølgelig Censorerne kunne komme til at yttre sig om Et og Andet, som de ønske optaget med under Examinationen. Jeg mener derfor, at man ganske rolig kan lade dette ligge, og det ærede Medlem forudsatte selv, at ved ikke at udtale sig videre derom havde man givet en Slags Sanction af den nuværende Tilstand. Men, naar denne Tilstand maa erkendes at være god, saa er det jo en god Egenffab ved Lovforslaget, at det ikke indlader sig paa nogen Forandring i saa Henseende. Hvad det andet Punkt angaar, om Landemoderne, som det ærede Medlem syntes at have en vis Lyft til at saa fat i, da vilde jeg ønske, at man ikke vil komme dybere ind derpaa. Hvor tilfredsstillende det end maatte kunde være i forskjellige Retninger at komme til at omhandle disse Institutioner, ligger det dog aabenbart ikke for her, og der er jo den simple Udvei til at undgaa den hele Forhandling, som blev antydet af det ærede Medlem, at man kunde udelade de Ord „af vedkommende Landemode“, men lade blive staaende „autoriserede Læsebooger“. Man har da ikke sagt hverken det Ene eller det Andet derom, og saa bliver det ved den nuværende Tilstand. Om den kan have sine Mangler, og om man kan ønske Forandringer dert, skal jeg lade være usagt; men